

پنجمین مرحله دوره

حدیث خوانی غیر حضوری کافی

«جلد سوم کتاب شریف اصول کافی»

کتاب الایمان و الکفر (قسمت ۱)

معاونت تربیتی فرهنگی جامعه الزهراء سلام الله علیها

اداره کل امور تربیتی

اداره قرآن و حدیث

رسولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: " مَنْ تَعَلَّمَ حَدِيثَيْنِ اِثْنَيْنِ يَنْفَعُ بِهِمَا نَفْسَهُ، أَوْ يُعَلِّمُهُمَا غَيْرَهُ فَيَنْتَفِعُ بِهِمَا، كَانَ خَيْرًا مِنْ عِبَادَةِ سِتِّينَ سَنَةً " .

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): هر کس دو حدیث بیاموزد که برایش سودمند باشد، یا آنها را به دیگری آموزش دهد که از آن دو حدیث بهره مند شود، بهتر از شصت سال عبادت است. بحار الأنوار: ۴۴/۱۵۲/۲، میزان الحکمه جلد ۲ صفحه ۵۱۶

باسمه تعالی

اداره قرآن و حدیث جامعه الزهراء سلام الله علیها در راستای آشنایی طلاب با متون حدیث و ایجاد انس با روایات اهل بیت علیهم السلام و با هدف غربت زدایی از متون حدیثی و ارتقاء سطح معرفتی و تربیتی طلاب، پنجمین مرحله دوره غیر حضوری حدیث خوانی « کتاب شریف اصول کافی » را برگزار می نماید:

✓ شیوه دریافت سؤالات

۱. سایت جامعه الزهراء سلام الله علیها
۲. سرای ثقلین - ورودی ساختمان شهید بهشتی (ره)

مهلت تحویل پاسخنامه: ۲۰ فروردین ۱۳۹۶

✓ روش تحویل پاسخنامه

طلاب حضوری: تحویل به سرای ثقلین - ورودی ساختمان شهید بهشتی (ره)
طلاب غیر حضوری: ارسال پاسخنامه تایپ شده یا pdf به پست الکترونیکی hadith@jz.ac.ir شماره تماس: ۳۲۱۱۲۳۵۵

طلاب حضوری و غیر حضوری استان قم می توانند جهت ثبت نام شرکت در کارگاه پرسش و پاسخ این دوره که زمان آن متعاقبا اعلام می شود، با شماره ۳۲۱۱۲۳۵۵ - ۳۲۱۱۲۴۳۶ تماس حاصل فرمایند.

توجه به نکات زیر جهت شرکت در این دوره حائز اهمیت است:

۱. تمام پاسخ ها با مراجعه شخص شرکت کننده و با مراجعه به منبع اصلی پاسخ داده شود.
۲. پاسخ ها به صورت تلخیصی و برداشت مفهومی یادداشت شده و از کپی کردن عین عبارت خودداری شود.
۳. تکمیل پاسخ نامه با شیوه ای غیر از موارد مذکور موجب ضمان شرعی خواهد بود.
۴. در هنگام تکمیل پاسخ نامه درج همه اطلاعات درخواستی از طلاب از ضروریات است. بدیهی است در صورت نقص در تکمیل اطلاعات از قبیل شماره تحصیلی یا ... پیامد آن متوجه خود طلبه است.
۵. پاسخ ها در برگه a4 و با مشخصات کامل (نام و نام خانواگی، نام پدر، کدملی، کدتحصیلی، نام بخش محل تحصیل، شماره تماس و ایمیل) ارائه گردد.
۶. شرکت کنندگانی که علاوه بر برداشت مفهومی، ارائه نموداری از محتوای حدیث (عربی و فارسی) هم داشته باشند، از امتیاز ویژه برخوردار می گردند.
۷. طلاب حضوری می توانند پاسخ نامه های تایپ شده یا دستنویس خود را به صورت حضوری به اداره قرآن و حدیث جامعه الزهراء سلام الله علیها تحویل دهند.
۸. طلاب غیر حضوری فایل word یا pdf یا عکس واضح از متن پاسخ نامه های خوانای خود را به پست الکترونیک اداره قرآن و حدیث به آدرس hadith@jz.ac.ir ارسال کنند.
۹. هر طلبه تنها مجاز به یکبار ارسال پاسخ نامه از طریق پست الکترونیک است و در صورت تکرار، آخرین پاسخ نامه دریافت شده مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

امتیازات

به کسانی که در تمام سلسله دوره های حدیث خوانی کتاب اصول کافی شرکت نمایند گواهی پایان دوره حدیث خوانی کافی اهدا می گردد.

تبصره:

۱. در جهت تحقق اهداف طرح و انس طلاب با منابع معتبر حدیثی و همچنین ایجاد زمینه مشارکت فعالانه همه طلاب در این مسابقات، پیوستن طلابی که موفق به شرکت در مراحل گذشته طرح نشده و پاسخ نامه را تحویل نداده اند در ادامه طرح به شرطی ممکن است که تا پایان مهلت ارائه پاسخ نامه مرحله جاری، پاسخ نامه مراحل گذشته را نیز تحویل دهند.
۲. اسامی ممتازین این دوره‌ها همچون دیگر دوره‌های اداره قرآن و حدیث در لیست فعالان شرکت‌کننده در اردوی قرآنی سالانه مشهد مقدس قرار خواهد گرفت.

پیرامون مولف کتاب شریف کافی

ثقة الاسلام محمد بن یعقوب بن اسحاق کلینی رازی معروف به کلینی یا شیخ کلینی مشهورترین دانشمند فقیه و محدث نامی شیعه در نیمه اول سده چهارم هجری متولد گشت، و با چهار سفیر و نماینده خاص حضرت امام زمان (علیه السلام)، که در طول غیبت کوتاه آن حضرت رابط بین شیعیان و امام زمان بودند، هم عصر بود.

درباره زمان ولادت وی برخی قرائن تاریخی نشان می‌دهد که او کمی پیش یا پس از ولادت امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) یعنی در حدود سال ۲۵۵ قمری ولادت یافته و در عصر غیبت صغری می‌زیسته است. بحرالعلوم احتمال داده که کلینی بخشی از حیات امام حسن عسکری (علیه السلام) را درک کرده است؛ ولی آیت الله خویی معتقد است

ولادت او پس از شهادت امام عسکری (علیه السلام) و در زمان امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بوده است.

علی رغم پاره‌ای ابهامات درباره محل و تاریخ دقیق تولد کلینی، برخی از شرح حال‌نویسان مسلم دانسته‌اند که او در روستای گلین از توابع ری متولد شده است. ری و روستاهای آن، از روزگاران نخستین، جزو مراکز شیعه‌نشین بوده است؛ هر چند بیشتر مردم ری را سنیان حنفی و شافعی تشکیل می‌داده‌اند.

برخی از اعضای خاندان کلینی از عالمان دینی بوده‌اند؛ پدرش یعقوب بن اسحاق، از علمای عصر خویش بوده و در دوره غیبت صغری می‌زیسته است. ابوالحسن علی بن محمد معروف به «علان رازی» دایی کلینی است و محمد بن عقیل کلینی، احمد بن محمد و محمد بن احمد همگی از خاندان کلینی و از علما و بزرگان شیعه به شمار می‌روند.

آرامگاه پدر کلینی، یعنی یعقوب بن اسحاق - که از بزرگان شیعیان آن روز بوده - هم اکنون در قریه «کلین» بوده و زیارتگاه مردم آن سامان است.

کتاب رجالی و شرح حال نویسانی که به زندگانی کلینی پرداخته‌اند از وی با عناوین ابوجعفر، محمد بن یعقوب، ابن اسحاق، ثقة الاسلام، رازی، سلسلی و بغدادی نام برده‌اند.

عموم طبقات او را به راستی گفتار و درستی کردار و احاطه کامل بر احادیث و اخبار می‌ستودند. به سبب تقوا، علم و فضیلت او، مردم در رفع مشکلات دینی و در اخذ فتوی (شیعه و سنی) به وی مراجعه می‌کردند، و در این خصوص مورد وثوق و اعتماد هر دو فرقه بود. به همین جهت ملقب به (ثقة الاسلام) گشت؛ او نخستین دانشمند اسلامی است که به این لقب

خوانده شده و حقا که شایسته این لقب بزرگ هم بود. وی به طور آشکار به ترویج مذهب حق و نشر معارف و فضائل اهل بیت عصمت (علیه السلام) همت می‌گماشت.

کلینی در امانت و عدالت، تقوی و فضیلت، حفظ و ضبط احادیث، که همه از شرایط یک فرد محدث موثق جامع شرایط بوده است، مانند نداشت؛ او با محدثانی که از امام عسکری (علیه

السلام) یا امام هادی (علیه السلام) بدون واسطه حدیث شنیده بودند، ملاقات کرد و از محضر استادان بزرگی بهره برد.

کلینی در ری که مرکز برخورد آرا و اندیشه‌های فرق اسماعیلی، حنفیه، شافعی و امامیه بود، در کنار تحصیل علم و آشنایی با اندیشه‌های دیگر مذاهب، تصمیم گرفت که به نوشتن احادیث پردازد. او در محضر ابوالحسن محمد بن اسدی کوفی که ساکن ری بود حدیث آموخت وی سپس برای تکمیل علم حدیث راهی قم شد. کلینی برای یافتن روایات و احادیث ناشنیده، قم را به قصد دیار دیگر، ترک کرد.

او روستاها و شهرهای بی‌شماری را پشت سر نهاد و هر جا محدث یا راوی حدیثی می‌یافت که حدیثی از اهل بیت را نزد خویش داشت، در مقابلش زانوی ادب می‌زد و پس از مدتی، باز کوله بار عشق و صفایش را بر دوش می‌گرفت و راهی دیار دیگر می‌شد. کلینی پس از کسب فیض از دهها استاد و محدث در شهرها و مناطق مختلف و پس از پایان تألیف کافی، در سال ۳۲۷ق و دو سال پیش از پایان عمرش عازم بغداد، که آن زمان یکی از مراکز بزرگ علمی بود، رسید. مدت مسافرت کلینی به درستی معلوم نیست.

کلینی در شعبان سال ۳۲۸ق (سال تناثر نجوم) مصادف با مبدأ غیبت کبری امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) در بغداد در ۷۰ سالگی از دنیا رفت. به گزارش نجاشی و شیخ طوسی، محمد بن جعفر حسنی معروف به ابو قیراط یکی از عالمان بزرگ بر جنازه کلینی نماز خواند. بدن او در باب کوفه به خاک سپرده شد.

مرقد کلینی اکنون در محوطه مسجد آصفیه، در ساحل شرقی رود دجله (در مرکز بغداد امروزی) جنب مدرسه نظامیه (مستصریه قدیم) قرار دارد. نام اصلی این مسجد، جامع الصفوی یا مسجد صفوی بوده است که عثمانیان آن را به آصفیه تغییر دادند.^۱

از ابتدای کتاب "الایمان و الکفر" تا باب الرضا بالتضاء

سؤالات تستی

۱. در آیه شریفه «فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا» منظور از فطرت چیست؟
الف) معرفت (ب) توحید (ج) هر دو
۲. در آیه شریفه «صِبْغَةَ اللَّهِ وَ مَنْ أَحْسَنُ مِنْ اللَّهِ صِبْغَةً» منظور از صبغة الله چیست؟
الف) اسلام (ب) ایمان (ج) هر دو

^۱ الكلینی و الکافی، غفار، صص ۱۲۴-۱۲۵؛ ریحانه الادب، مدرس، ج ۸ ص ۸۰؛ قاموس الرجال، محمد تقی شوشتری، ج ۱، ص ۳۷۵.

۳. در آیه شریفه « أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ » منظور از سکینه چیست؟

الف) اسلام (ب) ایمان (ج) هر دو

۴. در آیه شریفه « لِيَبْلُغَكُمْ أَيْكُمُ أَحْسَنُ عَمَلًا » منظور از عمل احسن کدام است؟

الف) یَعْنِي أَكْثَرَ عَمَلًا (ب) یَعْنِي أَصَوْبُ عَمَلًا (ج) هر دو

۵. در آیه شریفه « حَنِيفًا مُسْلِمًا » کدام گزینه در باره معنای حنیف صحیح است؟

الف) خَالِصًا مُخْلِصًا (ب) لَيْسَ فِيهِ شَيْءٌ مِنْ عِبَادَةِ الْأَوْلِيَاءِ (ج) هر دو

۶. بر اساس حدیث رسول خدا ص ع حسنات و سیئات انسان به ترتیب از کیست؟

الف) از سوی خداوند - از شیطان

ب) از خود انسان - از شیطان

ج) از خود انسان - از خود انسان

۷. کدام یک از موارد زیر مهم تر از بقیه است؟

الف) نماز و روزه (ب) نماز و زکات (ج) ولایت اهل بیت علیهم السلام

۸. تعبیر « جَنَّةٌ مِنَ النَّارِ » سیر آتش در باره کدام عبادت وارد شده است؟

الف) نماز (ب) روزه (ج) حج

۹. در کدام واجب دینی است که رخصتی قرار داده نشده است؟

الف) نماز (ب) جهاد (ج) ولایت اهل بیت علیهم السلام

۱۰. بر اساس حدیث زراره از امام باقر ع ترتیب افضلیت پنج حکم زیر کدام است؟

الف) ولایت، نماز، زکات، حج، روزه (ب) ولایت، نماز، روزه، حج، زکات

ج) ولایت، نماز، زکات، روزه، حج

۱۱. در باره ایمان و اسلام کدام گزین صحیح است؟

الف) ایمان همان اسلام است

ب) ایمان غیر از اسلام و برتر از اسلام است

ج) ایمان غیر از اسلام و پایین تر از اسلام است

۱۲. در باره ایمان و اسلام کدام گزینه صحیح است؟

(الف) ایمان اعم از اسلام است

(ب) اسلام اعم از ایمان اس
(ج) بین ایمان و اسلام عموم و خصوص من وجه است.

۱۳. در باره ایمان و اسلام کدام گزینه صحیح است؟

(الف) ایمان به منزله کعبه و اسلام به منزله مسجد الحرام است

(ب) ایمان به منزله مسجد الحرام و اسلام به منزله کعبه است

(ج) ایمان به منزله مسجد الحرام و اسلام به منزله حرم است

۱۴. بر اساس حدیث ابوعمر و زبیری از امام صادق ع کدام در باره معنای ایمان کدام گزینه

صحیح است؟

(الف) قَوْلٌ وَعَمَلٌ

(ب) قَوْلٌ بَلَّا عَمَلٌ

(ج) عَمَلٌ كَلْمٌ

۱۵. بر اساس حدیث سفیان بن سمط از امام صادق ع کدام گزینه در تعریف «اسلام»

صحیح است؟

(الف) شهادت به یگانگی خدا و رسالت اهل بیت علیهم السلام

(ب) معرفت ولایت اهل بیت علیهم السلام

(ج) هر دو باهم

۱۶. بر اساس حدیث مُدْرِكِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع لباس اسلام و اساس آن به

ترتیب کدامند؟

(الف) حیا - محبت اهل بیت علیهم السلام

(ب) محبت اهل بیت علیهم السلام - حیا

ج) عمل صالح - ورع و تقوای شدید

۱۷. بر اساس حدیث عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرِ الثَّانِي عٍ از رسول خدا ص دشمن اهل بیت علیهم السلام و شیعیان است ؟

الف) کافر

ب) منافق

ج) گمراه

۱۸. بر اساس احادیث اهل بیت ع کدام گزینه کمتر از همه در میان مردم تقسیم شده است؟

الف) ایمان

ب) یقین

ج) تقوا

۱۹. بر اساس احادیث مُعَمَّرِ بْنِ خَلَّادٍ از امام رضا ع «لَيْسَ الْعِبَادَةُ كَثْرَةَ الصَّلَاةِ وَالصَّوْمِ إِنَّمَا الْعِبَادَةُ.....» کدام گزینه برای جای خالی صحیح است؟

الف) التَّفَكُّرُ فِي أَمْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

ب) الرِّضَا عَنِ اللَّهِ فِيمَا أَحَبَّ الْعَبْدُ أَوْ كَرِهَ

ج) التَّقْوِيضُ إِلَى اللَّهِ

۲۰. بر اساس حدیث عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ عَنِ لَيْثِ الْمُرَادِيِّ از امام صادق ع عالم ترین مردم به خداوند چه کسی است؟

الف) کسی که در حرام الهی باتقواتر باشد

ب) کسی که بر بلای الهی صابرتر باشد

ج) کسی که به قضای الهی راضی تر باشد

سؤالات تشریحی

۲۱. بر اساس حدیث ابو حمزه از امام باقر ع پنج ستون اسلام کدامند؟

۲۲. بر اساس حدیث حریر از زراره از امام باقر ع چرا ولایت مهم تر از چهار ستون دیگر دین است؟
۲۳. بر اساس حدیث سفیان بن سمط از امام صادق ع اسلام و ایمان را تعریف کنید و تفاوت آن دو را بیان نمایید.
۲۴. بر اساس حدیث حسین بن میمون از محمد بن سالم از امام باقر ع رابطه محکم و متشابه قرآن با ناسخ و منسوخ آن چیست؟
۲۵. بر اساس حدیث ابوعمرو زبیری از امام صادق ع عمل قلب چیست؟
۲۶. بر اساس حدیث عَمَّارِ بْنِ أَبِي الْأَحْوَصِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع ایمان هفت سهم است آنها را نام ببرید؟
۲۷. بر اساس حدیث عَمَّارِ بْنِ أَبِي الْأَحْوَصِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع ایمان هفت سهم است آنها را نام ببرید؟
۲۸. بر اساس حدیث السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع عَنْ أَبِيهِ ع از امیرالمؤمنین ع چهار رکن ایمان را نام ببرید؟
۲۹. بر اساس حدیث الْوَشَّاءِ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ ع رابطه ایمان، اسلام، تقوا و یقین را بیان کنید؟
۳۰. بر اساس احادیث اهل بیت ع علائم و نشانه های ایمان حقیقی و یقین چیست؟
۳۱. بر اساس حسین بن عطیه از امام صادق ع مکار اخلاق ده چیز است آنها را نام ببرید؟
۳۲. در قصه حضرت موسی و خضر ع با توجه به آیه شریفه « وَ كَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا » توضیح دهید گنجی که برای آن دو یتیم زیر دیوار بود چه بود؟

با توجه به مطالب مقدمه پاسخ دهید.

۳۳. معروفترین لقب شیخ کلینی چه بود و چرا به این عنوان خوانده شد؟
۳۴. درباره زمان و مکان تولد شیخ کلینی چه می دانید؟
۳۵. تألیف کتاب شریف کافی در چه مرحله ای از حیات مولف بوده است؟
۳۶. درباره شخصیت شیخ کلینی بنویسید.